

Domovská stránka>Podanie na súd>Mediácia>Mediácia v krajinách EÚ

Mediácia v krajinách EÚ

Portugalsko

Mediácia je jedným z mechanizmov alternatívneho riešenia sporov (ARS) v Portugalsku spolu s rozhodcovským konaním a súdnym konaním vo veci s nízkou hodnotou sporu (*julgados de paz* – zmierovacie súdy). V zákone č. 29/2013 z 19. apríla 2013 (ďalej len „zákon o mediácii“) sa stanovuje vnútroštátny rámec mediácie ako jedného z mechanizmov ARS. V uvedenom zákone sa stanovujú všeobecné zásady uplatniteľné na mediáciu v Portugalsku (bez ohľadu na povahu sporu, ktorý je predmetom mediácie), ako aj právne normy vzťahujúce sa na občianskoprávnu a obchodnú mediáciu, mediátorov a verejnú mediáciu. V zákone o mediácii je uvedené toto vymedzenie pojmov:

„mediácia“ je spôsob alternatívneho riešenia sporov vykonávaný verejnými alebo súkromnými subjektmi, pri ktorom sa najmenej dve strany sporu usilujú dobrovoľne dosiahnuť dohodu s pomocou mediátora,

„mediátor“ je nestranná a nezávislá tretia strana bez právomoci ukladať spôsob konania stranám, ktoré sa na mediácii zúčastňujú, ktorá im pomáha dosiahnuť konečnú dohodu o spornej veci.

Povaha mediácie a mediačné dohody

Rozhodnutie o využití mediácie je úplne **dobrovoľné**. Mediačné konanie je **dôverné**. Od tejto dôverylosti možno upustiť len na základe výhrady verejného poriadku (predovšetkým s cieľom chrániť blaho dieťaťa) alebo ak je ohrozená telesná alebo duševná nedotknuteľnosť osoby, prípadne ak je to potrebné na uplatnenie alebo presadenie dohody, ku ktorej strany dospeli mediáciou, a to len v rozsahu, ktorý je v praxi nevyhnutný na ochranu zainteresovaných strán. Obsah mediačných stretnutí **nemožno využiť ako dôkaz** na súde.

Dohoda, ku ktorej sa dospelo mediáciou, je **vykonateľná**:

ak sa týka sporu, ktorý môže byť predmetom mediácie, a v právnych predpisoch sa nevyžaduje ratifikácia súdom;

ak sú strany spôsobilé uzavrieť takúto dohodu;

ak sa k nej dospelo mediáciou, ktorá sa vykonávala za podmienok stanovených právnymi predpismi;

ak jej obsahom nedochádza k porušeniu verejného poriadku;

ak sa na nej podieľal mediátor uvedený na zozname mediátorov ministerstva spravodlivosti. Tento zoznam je k dispozícii [tu](#).

Mediačná dohoda, ku ktorej sa dospelo mediáciou v inom členskom štáte EÚ a ktorá je v súlade s uvedenými písmenami a) a d), je vykonateľná, ak je zároveň vykonateľná v rámci právneho systému uvedenej krajiny.

Oblasti, v ktorých je uplatnenie mediácie prípustné a najčastejšie využívané

Mediácia je prípustná v občianskoprávných, obchodných, rodinných, pracovnoprávných a trestných veciach. V posledných troch uvedených oblastiach funguje systém verejnej mediácie, pričom v každej oblasti sa uplatňujú špecifické pravidlá.

Na zmierovacích súdoch (*julgados de paz*) je k dispozícii mediačná služba, ktorá je príslušná vykonávať mediáciu všetkých sporov, ktoré môžu byť predmetom mediácie, a to aj keď nepatria do právomoci *julgados de paz*.

Postavenie mediátorov

V zákone o mediácii sa v rámci osobitnej kapitoly stanovujú práva a povinnosti mediátorov (články 23 až 29). Mediátori musia konať aj v súlade s [Európskym kódexom správania pre mediátorov](#).

Odbornú prípravu mediátorov nezabezpečuje verejný subjekt; ich odbornú prípravu zabezpečujú súkromné subjekty, ktoré osvedčuje generálne riaditeľstvo pre justičnú politiku (*Direção Geral da Política de Justiça*) v súlade s ministerskou vykonávacou vyhláškou (*Portaria*) č. 345/2013 z 27. novembra 2013.

Náklady na mediáciu

Za využitie **verejnej mediačnej služby v rodinných veciach** každá zúčastnená strana zaplatí 50 EUR okrem týchto situácií:

ak bola poskytnutá právna pomoc,

ak bola vec postúpená na mediáciu rozhodnutím súdneho orgánu podľa článku 24 právneho rámca pre občianskoprávne konanie týkajúce sa poručníctva (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*),

ak na žiadosť strán alebo s ich súhlasom bola vec postúpená na mediáciu rozhodnutím súdneho orgánu alebo komisiou pre ochranu detí a mládeže v rámci prebiehajúceho konania na ochranu dieťaťa.

Využitie **verejnej mediačnej služby v trestných veciach** je bezplatné.

Za využitie **verejnej mediačnej služby v pracovnoprávných veciach** každá zúčastnená strana zaplatí poplatok 50 EUR bez toho, aby bolo dotknuté poskytovanie právnej pomoci.

Popri uvedených poplatkoch za využitie verejných mediačných služieb si **poplatky účtujú aj mediátori registrovaní na poskytovanie týchto služieb**; výška poplatkov je fixná, ale závisí od toho, či sa dosiahne dohoda a aké opatrenia boli prijaté na dosiahnutie dohody.

V prípade **mediácie na *julgados de paz***, ak sa dosiahne dohoda, každá strana zaplatí poplatok 25 EUR.

Náklady na súkromnú mediáciu určuje mediátor, ktorého si strany vybrali.

Ďalšie užitočné informácie

Vládny orgán zodpovedný za reguláciu verejnej mediácie je Generálne riaditeľstvo pre justičnú politiku (DGPJ) prostredníctvom Úradu pre alternatívne riešenie sporov (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios*, GRAL). [Generálne riaditeľstvo pre justičnú politiku](#). DGPJ neposkytuje informácie o tom, ako nájsť mediátora, vedie však [zoznamy mediátorov v rámci verejných mediačných služieb](#). Podľa právnych predpisov o verejnej mediácii po prijatí rozhodnutia o využití mediácie sa mediátor vyberie automaticky.

Posledná aktualizácia: 25/01/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.